

ТЫЗЭКЬОТМЭ — ТЫЛЬЭШ!

# Адыгэ Макъ-



Бэдзэогъум и 27-р — Адыгейим  
къэралыгъо гъэспсыкъе иэ зыхъугъэ Маф

Адыгэ Республикаэм и Правительствэ игъээст

## Адыгейим и Лышъхъэ афэгушIуагъ

Республикэм имуници-  
пальнэ образование  
пстэуми еджапIэхэр  
къашызыухыгъэ нэбгырэ  
мин 1,6-м ехъу Адыгейим  
щыкъогъэ республике  
балым хэлэжьагъэх.

Мыекъуапэ игупчэ шъхьаэл ахэр  
къыцызэрэугоигъэх. ЕджапIэр къэ-  
зыухыгъэхэм афэгушонхэу къэкъуагъэх  
кIэлэгъяджэхэмрэ ны-тыхэмрэ. Ады-  
гейим и Лышъхъэу Къумпыл Мурат,  
республикэм ихэвзэ къулыкухэм  
яллыклохэр, муниципалитетхэм япа-  
щэхэр мэфэкI юфтхъабзэм хэлэжь-  
гъэх.

Муниципальнэ образование зэфэ-  
шъхъафхэм къарыкыгъэ ныбжыкIэхэр  
юфтхъабзэр зыцьыгъэжэштэм дэжь  
алырэгъу плъзыжым къырыгуагъэх.  
Ащ нэужум вальсыр ягуапэу зэкIэми  
къашыгъэ. Программэм тегъэпсиха-  
гъэу адыгэ ыкIи урыс къэшьо зэфэ-  
шъхъафхэри къашыгъэх. ЗэкIэхэри  
зэхэтхэу «Адыгэхэм яхбзэ джащ фэд»  
зыфиорэ орэдэр кыззедауагъ.

Адыгэ Республикаэм и Лышъхъэу  
Къумпыл Мурат сценэм кытихьи  
ныжыкIэхэм къафэгушIуагъ, яцыхэ  
зытэлтыжынэу, гухэльэу зыфашыжы-  
гъэхэр къадэхъунхэм теубытагъэ ах-  
льэу афэклонхэу ащ афиуагъ.

(ИкIэух я 3-рэ нэклуб ит).



## Республикэм иныбжыкIэ анахь чанхэр

НыбжыкIэ парламентэу АР-м и Къэралыгъо Совет — Хасэм щызэхашаагъэм ия VII-  
рэ зэуугъэкIэгъу тыгъуасэ, ныбжыкIэхэм я Мафэ, апэрэ зэхэсигъор илагъ. АР-м  
и Лышъхъэу Къумпыл Мурат, Парламентын и Тхъаматэу Владимир Нарожнэр,  
депутатхэр ащ хэлэжьагъэх.

АР-м и Лышъхъэ ныбжыкIэхэм ямэ-  
фэкIкI, парламентын зэрэххэгъэхэм  
апайи къафэгушIуагъ. Республикаэм  
ишилакIэ ыгъэгумэкIэу, хэхъоныгъэхэр  
ышынхэм анахь чанэу зилахь хэзиль-

хъэхэрер кыззэрэхахыгъэхэр къихигъэ-  
шыгъ.

— Сыд фэдэрэ Юфэу республи-  
кам щетхъыкъээрэм нахывбо

къыхэлажъэ къэс итуагъэу кы-  
тырэр нахывбо хъуцт, — кы-  
туагъ республикэм ишацэ. —  
Арышь, чаныгъэ итуухэлтэу

зэкIэми итуулахь ахийту-  
лхъанзу тыфай. Джы ар  
итуупишэрылт итухыаIэхэм  
ащиц хуугъэ. Тиреспублика  
тырыгушон, хэхъоныгъэ инхэр  
ишилакIэ, цыфэу исхэм  
яшиIакIэ-псэукIэ нахвышиу  
хууным тызэдыффэлэжъэн фае.  
АицIэ итэори гүгээнIэ инхэр  
къышотэхых.

(ИкIэух я 2-рэ нэклуб ит).

# Республикэм иныбжыкIЭ анахь чанхэр

(Икэух).

Парламент юфэу зызфагъэзгэйами, нэмийкIэу зыпильхэмийхээхээр аашашынхэу, льэгэгээ инхэм анэсынхэу ар къафэльэуаг.

АР-м и Къэралыгъо Совет — Хасэм идепутатхэм ацIэкэ иныбжыкIэхэм къафэгушуагь Владимир Нарожнэр. Шуягэ кытгэу НыбжыкIэ парламентым илошшээн зэхэшагье хүнэу ар къафэльэуагь. Нахыжыхэр, парламентым идепутатхэр, яамалхэмкэ адэгощэнхэм, ныбжыкIэхэр кIещакло зыфехуухэрэм япхырыщиңкэ IепыIэгүү афэххунхэм зэрафеххазырхэр аш къыихыгъэшыгь.

Нэүжым НыбжыкIэ парламентым хагъэхагъэхэм ар къэзышыхьатыре тхылхэр Владимир Нарожнэм аритыжыгъэх,



тхаматэр, аш игуадзэ, комитетхэм япащхэр хадзыгъэх.

НыбжыкIэ Парламентым хэтхэм шхъэихыгъэ шыкIэм тетэу амакъэхэр фатыхи Эвелина Ананиковар тхаматэу хадзыгь. Аш юрист сэнхьат иI, Мыекъопэ къэлэ администрацием юф щешIэ. Тхаматэм игуадзэ зэдаштэу агъэнэфагь Псышшо Азамат. Краснодар дэт технологическа университетыр аш къыухыгъ, Адыгэ къэралыгъо университетым иколледж ишацэ игуадз.

Нэүжым НыбжыкIэ парламентым икомитетхэм ахэтыштхэр, япэшштхэр, УФ-м и Къэралыгъо Думэ Ѣызэхашэгъэ НыбжыкIэ парламентым Адыгэим ыцIэкэ хэтыштэр хадзыгъэх.

**ХҮҮТ НЭФСЭТ.**

## Комиссием изэхэссыгъу

Адыгэ Республикэм ошIэ-дэмыши юфхэр къэмыйхуугъэнхэмкэ ыкIи ахэм тхамыкIагью къыздахыхэрэр дэгъэзыжыгъэнхэмкэ, машом зыкымыштэнхэмкэ и Комиссие изэхэссыгью Адыгэим и Лышхэу Къумпыл Мурат тхамэтагьор зыщизэрихьагъэр республикэм и Правительствэ зычIэт унэм тыгъуасэ ѢыкIуагь.

Зэхэссыгъом хэлэжьагъэх федеральнэ инспектор шхъаэу Сергей Дрокинир, АР-м и Прокуратурэ, и МВД, и УФСБ, и МЧС, имуниципалнэ образованиехэм япащхэр.

Гидрометеорологиемкэ ыкIи түквээзыуухьэр дунаим изытет иуплэкIункэ Адыгэ Гупчэм иапэр гуадзэу Людмила Клепиковам зэхэссыгъом къызэршиуагъэмкэ, 2022-рэ ильэсэм гъэтхапэм ыкIэхэм яхъулэу псыхьоу. Пшэхы псэу дэтыгъэр блэкигъе ильэсхэм гурытимкэ дэтыгъэм нахыбагь. Псыхьоу Шхъэгуаша псэу дэтыр проценти 144-рэ хуగъэ. Шышхэйум къыщегъэжьагъэу чьэптигъум нэс нахь макэу ошхэр къещхынэу, псыхьохэм псэу адэтым къыкIичынэу къирадээ. Джаш фэдэу гъэмэфэ псайм машом зыкымыштэнхэмкэ Ѣынэ-

тъошко ашхъащыт. Я 4-рэ, я 5-рэ классым хэхъэрэ Ѣынэ-гъо мышкэ Ѣылэшт.

АР-м мэкъу-мэшцымкэ иминистрэу Къуанэ Анзаур зэхэссыгъом къызэршиуагъэмкэ, блэкигъе ильэсэм гъогогу 15-рэ, мыгъэ тьогогьу 6 машом мэкъумэш мэхъанэ зиэ чыгухэм закыншиштаг. Комиссием мышкэ ѢыкIагъэхэр къыхигъэшгэх ыкIи ахэр зыдагъэзыжын фэе пальэхэр ыгъэнэфагъэх. 2020-рэ, 2021-рэ ильэхэм республикэм ихызметшапхэхэу хыпкхэм лыгъэ языдзыгъэм субсидиехэр аратыгъэхэп.

Республикэм ишацэ зэрхийгъэунэфыкIигъэмкэ, гъэтхэ-гъэмэфэ лъэхъаным Адыгэим ичилгээ изытет зыэрэзэрихьо-кырэм елхыгъэу къулыкхэмрэ хызметхэмрэ ялошшэн тэрэзэу

зэхашэным зытырагъэпсихан фас.

**«Ведомствэхэри, муниципалитетхэм япащхэри гидрометеорологиемкэ, машом зыкымыштэнхэмкэ юфхэм язымет зэхъокIынгъэ фрхун зэрилъэкIынгъэ сидигьуу фэхъазырынхэ фас. ПсэупIэхэм, къулыкхэм япащхэм чыпIэхэм юфыгъоу къащыуухэрэр ашIэ, псыхъохэм ягъэкъэбэнэр дамбэрхэм ягъэптиэнэр япхыгъэ юфыгъохэм пэшIорыгъэштэу аптылынхэр ахэм япишъериль. Машом зыкымыштэнхэмкэ инструкциехэмрэ планхэмрэ Ѣылэх, ведомствэхэм ахэр**

**икуу къыдалтытэн фас. Бжыхыасхэм ялхыжыгъо аш анахьэу мэхъанэ иI», — Ѣылэшт Къумпыл Мурат.**

Мыекъолэ районым ишацэ зэхэссыгъом къышилотагь ямуниципалнэ образование хэхъэрэ псэупIэхэм япсыыгъыпIэхэу мэшшогъэксэнхэмкэ агъэфедэхэрэр шапхъэм диштэу зэрээтирагъэпсихагъэхэр. УФ-м и Президент и Полномочнэ лыклоу КъФШ-м Ѣылэм Ѣыдэжь Ѣызэхшэгъэ Советын изэхэссыгъо иунашо агъэцакIээ, псыыгъыпIи 168-у районым итэе ауплэкIугь. ЩыкIагъэу къыхагъэшгэхэр дагъэзыхыгъэх. Непэкэ мэшшогъэксэнхэмпсир эзерахъэрэм угээрэз. Адыгэим и Лышхэу адэмуниципалитетхэм ишацэ

афишыгъ Ѣылэфэдэхэрэхээр.

Зэхэссыгъом хэлэжьагъэх чыюпс, техногеннэ нэшанэ зиэ тхамыкIагью зэрар зэрихыгъэхэм мылъку IепыIэгъу ятыгъэнхэмкэ цифрэ техногиехэр зэрэгфедэхэрэм тегуцылагъэх. Къумпыл Мурат граждан оборонэмкэ ыкIи ошIэ-дэмыши юфхэмкэ и Комитетрэ Урысыем и МЧС Адыгэ Республике ГъэорышIапIэрэш пшъэриль афишыгъ регламентхэм яхэсныкэ, мылъку IепыIэгъу зэрарышт ѢыкIэм иъянэфэнхэмкэ юфхэр аухынхэу. Муниципалнэ образованиехэм япащхэм пшъэриль афашигъ Ѣылэфэдэхэрэхээр агъэнэфэнхэу.

**АР-м и Лышхэу  
ипресс-къулыкы**

## Наркотик зыхэмийт Ѣылэштэйхээр

Мы шхъэр зиэ зэдэгүштэйгъу сыхьат Гавердовскэ къоджэ тхыльеджапIэм бэмьшшэу ѢыкIуагь. Наркоманием ыкIи наркотикхэр хэбзэнчьеу къезыгъэкIокIыхэрэм апэуцужыгъэним и Дунэе мафэ ипэгъокIэу ар зэхашагь.

Псауныгъэм зэрар езыхырэ шыкIэхэр Ѣыгъэзье гъэнхэм фытегъэпсихъэгъэ юфхъабзэм къырагъэблэгъагъэх тхыльеджэхэр.

Пэублэ гүшшэу тхыльеджапIэм ишацэ Наталья Алексеевам къышыгъээр наркотикхэр цыфрым ыпкынэ-лынэ ыкIи обществэм зэрарэу къафихырэмкэ къыригъэжьагь. Непэрэ Ѣынэгъэм наркоманиер анахь гумэкIыгъу тъзэутэкIыхэрэм ашшэх хуульэ. Аш ыпкь къыкIикIэ унагъохэр зэхэкIыжьых, цыфрым ипсауныгъэ зэшцэко.

шэн дэйхэр къыхафэх мэхъу. Гүхэклэ нахь мышшэм, хуульфыгъэхэм ямызакью, зыныбжь имыкIугъэхэм, бзыльфыгъэхэм ашшхэм мыр уз афхью къыхэх.

**— Наркоманиер тиши Ѣылэштэу хэуцогъэ узыхихохэм ашшэц. Арга-гъэхъуухыгъицхунэу зэрэштэйхэтийр тэ, нахыжьхэм, къызэрдгүрүүлэхэдакIоу, къыткIэхъуухы-хэрэм зэхдэгъицхунэу-нын тиши Ѣылэштэу тедгээтийн**

**фас, — Ѣылэшт тхыльеджапIэм ишацэ.**

Джаш фэдэу Н. Алексеевам юфхъабзэр оклофэ зигуугу къышыгъэхэм ашшэц наркотикхэр зэрхыхылэнхэм, агъэзеклонхэм, агъэтIыльхынхэм Ѣынагь зэрэптийлэх дакIоу, угловнэ пшъэдэкIыжьи зэрэгшэштэйхээр.

Наркоманием пэуцужырэ тхыль къэгъэлэгъонэу къафихызьыгъэм къэзэрэгүйгъэхэр эплийнхэ амал ялагь.

**ИШЬИНЭ Сусан.**



# Адыгеим и Лышъхъэ афэгушIуагъ



**(Икзух).**  
«Урысые Федерацiem и Президентэу Владимир Путин-нэм зэриIуагъэу, «Хэгъэгум гъяхъагъу юшIырэр цыфхэм Юфзу ашIэрэм, къадехъугъэхэм, якултуру, яшэн-хабзэхэм, ятарихъ лытныигъ зэрэшиIырэм ялтыгъ, Урысыем иххъоньгъя Iахх эзрэхашIыхъэрэр, къалэм, псэупIэ зэфэшхъафхэм, зэрэпсаоу къяралыгъом ацыз-шIуахъхъэрэр ары хэгъэгум ынапэ зыфдээщтир зэлтыгъгъэр». ЕджапIэхэр ненз къэзүхъгъэхэм апишъэрэ еджапIэхэм шIэнзыгу агъотыгъхъэр къизэрэцьзагъэфедэштхэм, ахэм етланэ зэ-рахагъэхъощтим, нэужым



Сурэхэр А. Гусевым тирхыгъэх.

*Адыгеимэ тикъэралтыгъошхорэ яфедэ зыхэлт ЮфиIенникI къизрагъишилкъэжьыщтихэм тицихъэ телъ», — къIуагъ КъумпIыл Мурат еджапIэхэр къэзүхъгъэхэм зафигъазз.*

КъумпIыл Мурат къизэрэхихъещыгъэмкIэ, ныбжыкIэхэм щыэнныгъэм ичэзүукэ апэ иль, сэнэхбатэу агуке къихахыгъэр яшыIэнныгъэ гъогу къыщафэфедэжынэу орэху.

«Ушэтиххэу зээлигъучигъэ-

*щтым ынаIэ тыригъэ-тыщт», — къIуагъ Адыгем и Лышъхъэ.*

КъумпIыл Мурат къизэрэхихъещыгъэмкIэ, ныбжыкIэхэм щыэнныгъэм ичэзүукэ апэ иль, сэнэхбатэу агуке къихахыгъэр яшыIэнныгъэ гъогу къыщафэфедэжынэу орэху.

Пчыхъэзэхахъэр концерткIэльягъэкIотагъ, республикэм



*хэр къинигъэх, ау ари ѢиIеннигъэм изы гъунанкъэу зэшъунекIыгъ. ШъуанекIэлъэенакIэхэр, гүхэлъыкIэхэр ѢиIэх. Нэужым ахэр ѢиIеннигъэм зэрэштихъырышищтихэм шIунаIэ төжсүгъэт. Ар нэмвикI ѢиIеннигъэ чэзыу Ѣитищт, хэти хихыгъэ гъогум ри��ющт, итишэрэиль зэригъэцкIэ-*

итворческэ коллективхэр ашхэлэжьагъэх. Джаш фэдэу еджапIэхэм япащэхэр, якIэлэгъаджэхэр, ны-тыхэр программэм хэлэжьагъэх, ахэм еджапIэхэр къэзүхъгъэхэм яшIуфес пса-льэхэр афэгъэхыгъагъэх. МэфэкI мэшIоустхуукэ зэхахъэр аухыгъ.

АР-м и Лышъхъэ ипресс-къулыкъу

## АР-м и Парламент

# КIЭЩАКIО ЗЫФХҮҮГҮЭХЭМ Къадырагъэштагъ

Урысыем и Кыблэ шьолыр ипарламентхэм я Ассоциацие я XXXVI-рэ Конференциер блэкIыгъэ тхъамафэм онлайн шыкIэхэм тетэу илагъ. Мызыгъэгум юфтхъабзэм изэхэшакло хууѓэр къалэу Севастополь и Хэбзэихъухъэ ЗэлукI ары. АР-м и Парламент ыцIэкIэ юфтхъабзэм хэлэжьагъ аш и Тхъаматэу Владимир Нарожнэр зипэшэ депутат купыр.

Къяралыгъо Советын — Хасэм ипресс-къулыкъу тызэрэштигъэзогъэмкIэ, Юфыгъо зэфэшхъяф 60-м ехъу повесткэм юшгээнэфэгъагъ. Шьолырхэм законэу ашштэхэрэм нахьбыу юшагъэ къахынэм, социальне юкIи экономикэ ххъоньгъэхэр ашынхэм ахэр фытешэпсихъагъэх.

АР-м и Къяралыгъо Совет — Хасэм идепутатхэр социальне мэхъанэ зиэ джэпсалъэхэр кIЭЩАКIО зыфхүүгүэхэм ЮРПА-м аштегуущIагъэх.

Хэдзаклохэм адашырэ зэлукIэгъухэм къякIолагъэхэм юфыгъо зигугуу къашыгъэхэм къапкырыкIхээ ахэр зэхагъэуцаугъэх. Адыгейим исхэм ямызакъо, нэмвикI субъектхэм ашылпсэухэрэмкI ахэм мэхъанэ я.

ГүшIыэм па, унэгъо ныбжыкIэхэм ны мылькур гъэстнэхыгъэ шхуантIэр унэм ишэгъэним юкIи щызэбгыращынэм анауѓагъахъэм ашоонгъоо депутатхэм закынфагъазуу бэрэ къахэклы. УФ-м и Правительствэ ны мылькум игъэфедэн фэгъэ-

хыгъэ унашьюу юштагъэм аш фэдэ фитиынгъэ къытырэп. Аш фэшI ны мылькур унэм газыр зэрэращэлэштим юкIи зэрэштизэбгыращытим пэуагъэхъанеу амал къэзэтырэ зэхъокынгъэхэр программэм фашынхэу е мы лъэныкъом фытгэлэпсихъэгъэ социальнэ Iэпилэгъу аратынэу къызыилорэ джэпсалъэкI Адыгейим идепутатхэм Федеральнэ гупчэм зыфагъазэ.

Джаш фэдэу Грузиэмэ Абхаз Республикирэ азыфагуу къитэджэгъэгъэ зэо-зэпэуцу-

жым хэлэжьагъэхэр аш фэдэ заохэм яветранхэм ахэлъытэгъэнхэм фэгъэхыгъэ джэпсалъэми тидепутатхэр кIЭЩАКI фэхъуѓэр. 1992-рэ ильэсийм ишишхъэу мазз и 16-м къыщыублагъэу 1998-рэ ильэсийм имэлэлтэгъэ и 30-м нэс парашютнэ-десантнэ полкым хэтэгъэхэм аш фэдэ лъэу яIэу тидепутатхэм закынфагъэзагъ.

Мыжым юкIи нэмвикI лъэныкъохэм афэгъэхыгъэу АР-м и Парламент кIЭЩАКI зыфхүүгүэхэм зэкIами къадырагъэштагъ.

ЮРПА-м ишапхъэхэм къизэрэдальтыэу, къыкIэлъыкIэ Конференциер зыщикиштэр мы зэлукIэгъум щагъэнэфагъ. Я XXXVII-рэ зэлукIэгъур АР-м и Парламент мы ильэсийм ибжыхъэ зэхищэнэу чэзыу къыратыгъ.

Урысыем и Кыблэ шьолыр ипарламентхэм я Ассоциацие 2001-рэ ильэсэу зызэхашагъэм къышгэжьагъэу аш хахъэхэрэм аштц АР-м и Къяралыгъо Совет — Хасэр. Аужырэ ильэсит-фир пштэми, хэвээрэуцэхэм афэшIыгъэн фэе гъэтэрэзыжынэу е федеральнэ къяралыгъо хэбзэ органхэм афэгъэзэгээ джэпсалъэу 50 фэдизэм тидепутатхэр кIЭЩАКI афэхъуѓэрэху къихагъэшгъ.

ХҮҮТ Нэфсэт.

## Шъолъыр фестиваль-зэнэкъою «Адыгэ шъау»



# ШЧУШЧАГЪЭМ ЦЫФЫР ЕПЧУ

Шъэумэн Хъазрэт ыцэ зыхырэ «Адыгэ шъау» зыфиорэ апэрэ шъолъыр фестиваль-зэнэкъою мэкъуогъум и 25-м Мыекъуапэ игъэкъотыгъе щыкуагь.

Адыгэ Республика и Къэралыгъо филармонион щызэхашгъэ юфхъабзэр гум шулыгъо къинэжыщт. Филармонион ичхъапэ нэрыльгъу юлпыгъухэр дахэу щагъэпсыгъэх. Фестиваль-зэнэкъоюм итамытъхэр, Шъэумэн Хъазрэт фэгъхыгъе тхылъуу къыдагъэкъыгъэр, фэшхъафхэри лъэгъупхъэх. Мыжъобгухэм акъелтырхуу нэбгырабэмэ нэпэепль суретхэр атырахыгъэх.

### Зэнэкъоюм хэлэжъагъэхэр

1. Бэгъушъэ Хъызыр — Мыекъуапэ
2. Бетыгъуэн Жамболэт — Къэбэртэе-Бэлькъарыр
3. Тхъаркъохъо Тимур — Щынджый
4. Къошк Имран — Адыгэкъал
5. Нэпсэу Сэид — Хъаджыкъо
6. Лъэпціэрышэ Анвар — Къунчыкъохъабл
7. Пашю Айдэмэр — Хъакурынхъабл
8. Гедыоджэ Налбый — Аскъэлай
9. Мэджаджыкъо Руслан — Афыпсып
10. Нээрэн Щамил — Мыекъуапэ
11. Тхъаркъохъо Фархад — Гъобэкъуай
12. Хъоклон Адам — Еджэркъуай
13. Урыс Радмир — Шхъащэфыж.

### Дунаим щашІэ

Адыгабзэкэ зэхахъэр зезигъэхэ Хъуадэ Даринэ, Набэкъо Артур искуствэм щашІэх. Тэххутэмийн районым идраматическе ныбжыкъе театре Ахэджэго Мэджидэ ыцэ зыхырэм иартисты.

Шъэумэн Хъазрэт юфшэнным изхэшгэко цэрийоу зэрэштыр, ишүшлэгъэкэ ыкчи гулыкъе илэмкэ дунаим зэрэшашІэрээр Д. Хъуадэмрэ А. Набэкъомрэ зэгъэфагъеу къалотагь.

Зэнэкъоюм иосэш куп ишащэу, Урысъем юфшэннимкэ и Лыхъуажъеу, Адыгейм, Къэбэртэе-Бэлькъары, Къэ-

рэшгэ-Шэрджэсым янароднэ тхаклоу Мэшбэшэ Исхъакъ ипэублэ гүшүэ щыхигъеунэфыкыгъ Шъэумэн Хъазрэт ишуагъе мыуухыжъеу зэрильгээрээр.

— Шъэумэн Хъазрэт Тхъэм къитигъе цыиф, — къыуагъ Мэшбэшэ Исхъакъ.

Адыгэ Республика культурэмэ иминистрэ игуадзэу Кушу Светланэ зэнэкъоюм хэлажъэрэм къафегушуагъ, гъехъагъэхэр ашынен афиуагъ.

2015-рэ ильэсэм къышуублахъеу зэнэкъоюр Шъэумэн Хъазрэт къышызыхъугъе къудажэу Афыпсыпэ зэрэшызэхашгъэтигъеем ехылгэгъе пычигъохэр филармонион къышызыхъигъеэ экранышхом къышацгэлэгъуагъэх.

Изэмэ-псымэхэмкэ лъэпкъ орэдышъор гъэжкынчыгъэнэмкэ, нэмыкхэмкэ адигэ шъаохэм зышаушштагъ.

**Зэнэкъохъо**  
«Адыгэ шъау» зыфиорэ зэнэкъоюм хэлажъагъэрэ нарт шъаохэр пчэгум къихъехээзэ зышыпсэухъэр, щызэнэгъэм еплиякъеу фырялэр къалотагь.

Пасгъэм щебзэшэр тегъэфэгъэнэмкэ ялпэлэсэнгъеэ къагъэлэгъуагъ. Адыгэхэр нахынэпкэ зекло, шакло зыклохэкэ зыкъаухумэжынным фэш щабзэри агъэфедэштыгъ. Щабзэри къалэхэм зэралыгъ шыкъэм, зэрэгэфедэрэм осэшхэр лынпъягъэх, анахь лэпэласэхэр къахагъэштигъэх.

«Оша о?» зыфиорэ зэнэкъоюм сэнаущыгъеу ахэлтийр, псынкъеу гулшысэнхэ ыкчи улчэм джэуап къыратыжын зэральгъирээр къыщаагъэлэгъуагъ.

Ижъирэ лъэхъаным адигэхэм псэукъеу, шэн-хабзэу ялагъэхэм къалпкырыкъихээзэ, зэхэшаклохэм лъэпкъ шэлжым, псэльхъю къогъе къалэм, хъаклэм епхыгъе юфхъохэм, гүшүэ щэриохэм, нэмыкхэм яхылгэгъе улчэхэр пашорыгъэшьеу агъэхъазырыгъэх. Нарт шъаохэм гултыте ин ялэу зэрэштихэр къагъэшыпкъэжызэ, джэуапхэр дэгъоу къатыжыгъэх.

«Эшлагъэхэм яун» зыфиорэ зэнэкъоюм хъызмет юфхэм, пхъэм, гуччын, шъю, лутэнэм, нэмыкхэм ахашыкъихэрээр къышаотагъэх. Пхъэнтэклур, ынэр псынкъеу зэраугъоижыхэрэр къагъэлэгъуагъэх.

Ятфэнэрэ зэнэкъоюм къэшьонимкэ, усэм къеджэнхэмкэ, орэд къаонымкэ, музыкальне



иинэфильэхэр», Тэххутэмийн районым къыкыгъе купышхор, фэшхъафхэри концертэм хэлэжъагъэх.

### Зэфэпшэнхэм имэхъан

Зэкіэ къалэхэр адигабзэкэ луулкъеу мэгүшүэх, орэд къэзынорэм гур зыэпишэу уедэу. Пынгаинаа пынэр ыгъэбзэрэбээ зыхыкъе, илъэпкъ гупшизээ къыриотыкъынэм зэрэфгъэсагъэр къыхэшы.

Бетыгъуэнэ Жамболэт хъульфыгъе купышхо игъусэу адигэ орэдир къызыхедзэм, залым чээсхэр къафэтэдхыгъе, лэгү къафытеуагъэх. Пынэр «къэзэйгъэшүйгъацгъэхэм», къашохэу «Зэфаклор», «Ислъамыр», нэмыкхэри къэзэйгъэхэм гүнэ имылэу осэшхэр афэрэзэх.

Адыгэ Республика и изаслуженнэ артистхэу Даутэ Сусанэ, Лыбызыу Аслъан, Ацумыжъ Адам, ансамблэу «Мыекъуапэ

Зуриет, Дэгүф Людмила, шушшэ фондуу Шъэумэн Хъазрэт ыцэ зыхырэм ипащэу Шъэумэн Асиет, Анцою Фатимэ, нэмыкхэри афэгушуагъэх, щытхуу тхыльхэр, нэпээпль ыкчи ахъще шухъафтынхэр аратыжыгъэх.

### Зэфэхъысыжъхэм уагъэгупшис

Шъэумэн Хъазрэт ынныжь илъэс 85-рэ, къэралыгъо гъэпсыкъе илэу Адыгейр зыпсэурэр илъэс 100 зэрэхъурэм афэгъэхыгъе зэнэкъою «Адыгэ шъаом» шухъафтын шхъаалу Гран-прир Хъакурынхъаблэ щыщэу Пашю Айдэмэр къыдихыгъ.

Апэрэ чыплэр Мэджаджыкъо Руслан, ятлонэрэд Тхъаркъохъо Тимур, ятлонэрэд Гедыоджэ Налбый къыдахыгъэх.

Зэнэкъоюм хэлэжъагъэхэм, хагъэунэфыкъырэ чыплэхэр къидээзыхъэхэм осэш ыкчи зэхэшгээ купхэм ахэтхуу Мэшбэшэ Исхъакъ, Аулье Юрэ, Гүүкэл Нурбый, Зыхъэ Заурбый, Пымыщэкъо Рэмэзан, Жадэ

Гран-прир къыдээзыхыгъе Пашю Айдэмэр скульпторэу Даур Аслъан ышыгъе палор, сомэ мини 100 фагъэшшошагъэх. Апэрэ чыплэр къидээзыхыгъе Мэджаджыкъо Руслан сомэ мин 80, ятлонэрэд чыплэр зыхыгъе Тхъаркъохъо Тимур сомэ мин 60, ятлонэрэд чыплэр зыфэшшошагъэ Гедыоджэ Налбый сомэ мин 50, зэкэ зэнэкъоюм хэлэжъагъэхэм сомэ мин 20 зырыз аратыжыгъэх.

Къэралыгъо гъэпсыкъе илэу Адыгейр зыпсэурэр илъэс 100 зэрэхъурэм фэгъэхыгъе фестиваль-зэнэкъоюм ныбжыкъе хэр лъэпкъ культурэм зэрээфишэхэрэм даклоу, сэнаущыгъе зыхэлхэр къыхегъэшх. Тиреспубликэ аш фэдэ нэбгырабэ щэпсэу. Осэш купым хэтхэм анах дэгъуэр къыхааныхэр ѹшэх къафэхууагъэп. Зэнэкъоюм хэлэжъагъэхэм уаштыхнуу щысэшү къагъэлэгъуагъ.

«Адыгэ Республика икултурнэ щылакъ хэхъоныгъэхэр ышынхэмкэ фестиваль-зэнэкъою «Адыгэ шъаом» ишлэгэшхо къэлэшт», — къыуагъ Адыгейм и Лыбызыу Къумпыл Мурат.

Шъолъыр фестиваль-зэнэкъою «Адыгэ шъау» зыфиорэм фэгъэхыгъе тхыгъэхэр, зэхахъэм хэлэжъагъэхэм яеплыкъе хэр къыхетыутыщх.

**ЕМТЫЛЛЬ Нурбый.**



# Гъэхъагъэхэр яІэу ямэфэкI къекIолIагъэх

Неущэр мафэр зыІэ ильхэу, республикэм, къэралыгъом хэхъоныгъэхэр ашIынымкI гугъапIэхэр ныбжысыкIэхэр ары. Ахэм ядунеенгъыкIэ, шIэнгъэу зерагъэгъотырэм, иIуныгъэ-гъесногъэу апагъохырэм елтыгъээр макIэн. Адыгейм мы лъэныкъом мэхъаншино Ѣыраты. АР-м и Пыштхэу КъумIыл Мурат ныбжысыкIэхэм ягъогу къихахыним, яшIэнгъэхэм ахагъэхъоным фэIо-

рышIэрэ Iофтхъабзэхэр тишъолъыр зэрэцьизэхащэхэрэм ынаIэ лъэшту тем.

Лъэныкъо зэфэшхъафхэмкIэ сэндащыгъэ ин зыхъягу, шIэнгъэм имызакью, общественнэ Iофшиэнхэм чанэу ахэлажсъэхэу, республикэ, урсые зэнкъокъухэм теклоныгъэ, хагъзунэфыкIырэ чыIпIэхэр къашыдэзыхыхэу, Адыгейм ыцIэ чыжисъу зыгъэIурэ ныбжысыкIэу тиIэр макIэн.

## Илэгъухэм ящысэтехыпI

Хъабый Айтэч Адыгэ къэралыгъо университетын социальнэ технологиехэмкIэ ыкIи зеклонымкIэ ифакультет ия 3-рэ курс щеджэ. Апэрэ мафэм кыщегъэжъагъэу общественнэ Iофтхъабзэхэм чанэу ахэлажъэ.

ем и Адыгэ шьольыр отделение инструктор шхъяа.

— Еджсэним нэмыкIэу общественнэ Iофшиэнхэр лъэшэу сиIогъэшIэгъон. БэмышиIэу, Урысыем и Мафэ ехъуIэу, джэсгукIэ гъэшIэгъон ныбжысыкIэхэм афызэхэтшэгъагъ. Джы футбольымкIэ республике зэнкъокъум зыфэтэгъэхъазыры. Ар бэдээгъум и 2-м МКъГТК-м Ѣызэхашащт. «Красный крест» ильэс пичагъэ хъугъэу зэхицэрэ Iофтхъабзэхэм сахэлажъэ. Нэбгырэ пэочь апэрэ ИшIэнгъоу цыифым ешиIылIэштыр ышIэн фаеу сэлтын, сида Iомэ исауныгъэм икъизэтгъэнэжъынкIэ аш мэхъанэ ин иI. КълэеджасIохэм ыкIи студентхэм узэрзекIон фаер къафэтIуатз, — еIo Айтэч.

Кілэ ныбжыкIэр ыпэкIэ мапльэ, апшъэрэ еджапIэм имагистратурэ чIэхъажын гухэл иI, аш нэмыкIэу зыщеджэрэ апшъэрэ еджапIэм ыкIи республикэм ашызэхашэхэрэ общественнэ Iофтхъабзэхэри IекыIб ышыщтхэп.

## Студент пэрытхэм ашыщ

ГъукIэлI Альбинэ ицыкIуగъом кыщегъэжъагъэу илэгъухэм къахэштэу, пшьэшьэ чанэу щыт. Гурыт еджапIэм джыри щеджээ Iофтхъэбзэ зэфэшхъафхэм, общественнэ Iофшиэнхэм игуапэу ахэлажъэу Ѣытыгъ. Адыгэ къэралыгъо университетын естествознаниемкIэ ифакультет иапэрэ курс пшьэшьэжъыем къуухыгъэ къодий нахь мышIэми, апшъэрэ еджапIэм исистемэ чанэу хэууцаагъ.

— 2015-рэ ильэсым кыщегъэжъагъэу кълэеджасIохэм я Урысые движение сихэтигъ. Ар лъэшэу сиIогъэшIэгъоныгъ. Апшъэрэ еджапIэм истудентхэм я профсоюз организацIе сихэхъагъ. ТифакультеткIэ профбюром сириаш. БэмышиIэу Урысые зэнкъокъоу «Студенческий Лидер 2022-рэ» зыфиIорэм сихэлэжъагъ ыкIи хагъзунэфыкIырэ чыIпIэ къышыдэсхыгъ. НыбжысыкIэ форумэу тиапицъэрэ еджапIэ, республикэм Ѣызэхашэхэрэм сахэлажъэ, — еIo Альбинэ.

Пшьэшьэжъые нэутхэм гъэхъэгъештэхэр ыпэкIэ зэришьыщтим егупшысэ. Медиасферэм ыкIи ныбжыкIэ политикэм ицыIенныгъэ гъогу арипхыныр имурад.

## «ТИШIУАГЬЭ ЯДГЬЭКIЫНЫР ТИПШЭРЫЛЬ»

Гъурыжь Дарихъан Адыгэ къэралыгъо университетын педагогикэмкIэ ыкIи психологиекIэ ифакультет мы ильэсым къеухы. Пэублэ классхэмкIэ кэлэегъеджэ сэнэхьат аш зэригэгъотыгъ.



Коронавирусыр кызежъагъэм кыщегъэжъагъэу «Колл-гупчэм» иоператэрэу Дарихъан Iоф ешIэ. Зэпахырэ узым пешуекIогъэним иахышиу хильхъагъ. Волонтерскэ Iофтхъабзэу «Мы вместе» зыфиIорэм зэрэхэлжэгъагъэм фэшI УФ-м и Президент и ШIэжэхэ медаль кыфагъэшьошагъ. АР-м псаунгъэм икъэхъумэнкIэ и Министерствэ и ШIхтуу тхыльт кыратагъ. 2022-рэ ильэсым «Волонтерское движение» зыфиIорэ лъэныкъомкIэ студент анах дэгүү хууье.

— Апшъэрэ еджапIэм сиIогъызычIэхъагъэм кыщегъэжъагъэу еджсэн закъом нэмыкIэу Iофтхъэбзэ зэфэшхъафху зэхашэхэрэм сахэлэжъэнир сиIогъ. Пандемиер кызелжьем сэсиIогъоныгъэкIэ «Колл-гупчэм» сиIуухыагъ. Телефоныр зэнымьюу цыфэу гуIэхэр кытэеющтгъэх, нэбгырэ пэочь үшиIуагъэ ебгээ-кынэу уфай. Джаш фэд, узыр зэпамыхыжъынным фэшI гүнэнткэхэхэрэ загъэуцхэм, цыфхэм анах ящиIэгъэшт гъомыланхъэхэр афащэштгъэх. Ахэм яугоин мээ заулэрэ сихэлэжьсагъ. ТыкъэсымэджсэнкIэ тычиинэштгъэ, ау нэжь-Гужьхэм, ГэпIэгъу зищиIаагъэхэм тишиIуагъэ ядгъэкIын зэрэфаер тыгу ильгъэ, ар тишиIэрылтмэ ахахъэ», — еIo Дарихъан.

Пшьэшьэжъыем апшъэрэ еджапIэр кыуухыгъ. Джы магистратурэм чIэхъажын гухэл иI. Гурыт еджапIэм Iоф щишэн мурад иI. Практикэр зехъым ыуж сабийхэм ахэтинеу ыгукIэ зэрэфаер кыгурууыагъ.

## Урысые Универсиадэм хэлэжъэшт

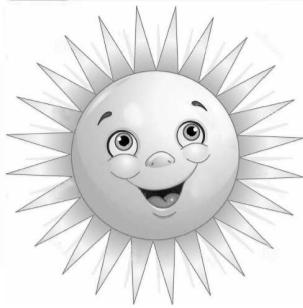
Адыгэ къэралыгъо университетын физическе культурэмкIэ ыкIи дзюдомкIэ и Институт ия 5-рэ курс щеджэрэ Кристина Дюбинам тхэквондомкIэ теклоныгъэ кыдихыгъ ыкIи Ульяновскэ Ѣызэхашэшт аужыре зэнкъокъум хэлэжъэшт.



Кристина Дюбинар спортымкIэ мастер. 2016-рэ ильэсым кыщегъэжъагъэу Урысыем ихэшыпыкIыгъэ команда хэт. Урысыем ичемпионат (2015 — 2017-рэ ильэсхэм) джэрэ медаль кыщыфа-гъэшьошагъ. 2021-рэ ильэсым я VII-рэ Урысые гъэмэфэ Универсиадэм тхэквондомкIэ апэрэ чыIпIэ кыщыдихыгъ.

2022-рэ ильэсым я VIII-рэ Урысые гъэмэфэ Универсиадэм иаужыре зэнкъокъум мэжүогъум и 20-м кыщегъэжъагъэу бэдээ-огъум и 20-м нэс Урысыем ишьольыри 6-мэ ашыкIощт. Ульяновскэ ар мэфэкI шыкIэм тетэу бэдээ-огъум и 3-м кыщызэIуахыщт. Спортын 900 фэдиз аш хэлэжъэнеу агъенафэ.

НэкIубгъор  
зыгъэхъазырыгъэр  
ДЕЛЭКЬО Анет.



# Тыгъэнэбзый

## Гъэмафэр фабэ, стыр, ау тхъагъо

Алар гъэмэфэ мазэр — мэкъуогъур ыклем фэкю. Ар зыпкы итыгъ, фэбагъ. Тыгъэр чэфыбзэ-джэгул, ау жы шээбэ лешур гуапэу киеклэт. Псэ зыпты дунаир нэфынэбзэ-шхъуант, чыгъхэм яшүгъу — пхъешхъэ-мышхъэр апис, хэтэрыкхэри етулпцигъеу кызызэлхэхъух, бысымгуащхэм яланэ дахеу куашьэ.

Гъэмэфэ уахътэр цыфым ипсауныгъэ лъэнинкуабэкэе ешүшлэ, псыххохэр, хышхохэр, псыжьехэр агъажьуагъэм фэдхэхэу къэстрыгъех, зыгъепсэфакхээр зафымышигъеу, кымафэм чылээм къашыклагъэр рагъэкъужьэу ахэм якух. Анахь цыфкуюлэхэм ашыц Краснодар

краир, анахьэу къалхэу Шъачэ, Анапэ ыкчи Геленджик.

Адыгэ Республикари икъушхъэ лъагхэмкэ, ипсыхъе-фэхыпхэхэмкэ, ипсыхъо чээр гумызагъэхэмкэ, ичыопс зэтэт дахэклэ зыгъэпсэфакхохэм агу ныбжырэу къенэ. Тикушхъэж къабзэ, тикушхъэльэ шъольыр шхъонтлабзэ зеклонир зикласхэу Урысыем ичыпэ зэфэшхъафхэм къарыкхээрэм афэпплэкъирэп.

«Нэм ылъэгъурэр шхъэм ыуас» пкэнчэу агуягъэл. Шъэ къуалорэм нахьэу эз пльэгъэр гум нахь къенэжьыба?!

Тигъэмафэ рэхъат, тынч, фабэ. Пчэдыхыпэм бзыу орэд жынчым дунаир еэти! Шъып-

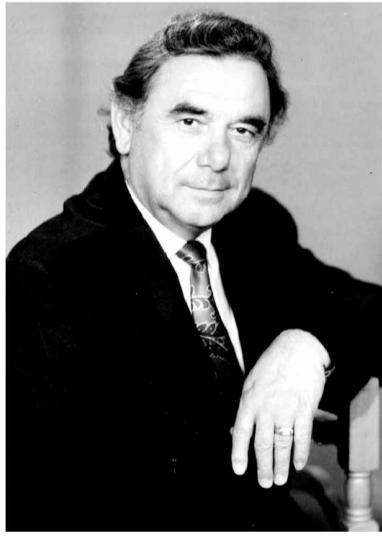
къэ, щэджэгъуанэр плтыр-стыр хъазыр къэхъу, тыгъэр утэшувагъеу къэшьо. Ау чыгъ бырээ сатырхэу тикъэлэ урамхэм къашыкхээрэм, тимэзхэм, псыххохэм, тикушхъэхэм чын-Иэтгъэ гуапэу къатырихырэм голэгъур кынфагъэпсынкэ. Ти Мыекъуапэ гъэмафэм дэх дэд: зэлгъэктотыгъэ-къэрэк, къэлэ урамхэр занкэх, къабзэх, зэ-къэупкъягъэх. Тигъогхэр дэгъу дэдэу зэтэргэгъэпсихъагъэх. А зэкэ тэ, цыфхэм апай! Тимамыр огу къэргъонэу, тидэрэ чыпли щырэхъатынэу, цыф лъэпкъхэр дахеу зэдэпсэнхэу, шур бэу къытфэкционэу тэлъало!

ДЗЭУКЬОЖЬ Нуриет.



## Адыгэ тхаклохэу мэкъуогъум (ильэс зэфэшхъафхэм) къэхъугъэхэр

**МУРЭТЭ  
Чэпай**  
(1939 — 2013)



Мурэтэ Чэпай зэлъашлэрэ артистыг, гъэсэнгъэ-шэнгъэ дэгүү йеклэльтиг, лэшлэгъу ныкъом къыклоц адигэ лъэпкъ искуствэм халлэлүү, зафэу щилэжьагъ. Ным игушилэ къэдэлукъэу, ар шокъабылэу къэтэджыгъ, дунзеецлэхъе хэхыгъэ йеклэльтиг, иклэс ыкчи ильэпэ инидэлтэйфыбзэклэ тхагъэ: драмэхэу «Батыр», «Шыузабэхэр», «Ным игумэки», «Шуульэгъур мэшюшхүү», «Іэнатэм игъэрхэр», «Ер къызэрыкырэр киенкэ зан» зыфилхэрээр ытхыгъэх, театрэм щагъэуцугъэх. Мурэтэ Чэпай 1996-рэ ильэсийм къыщублагъеу Урысые Федерацием итхаклохэм я Союз хэтыгъ, гупшигъэклэ гъэшлэгъон йеклэльтигъ. Зеклэ итвorchествэклэ адигэ театральнэ искуствэр ыкчи адигэ литературэр ылэтыгъэх, ыгъебаигъэх.

**НЭХЭЕ Руслан**  
(1941 — 1997)



Усаклоу, тхаклоу Нэхэе Руслан ильэс 40 йэпэ-цыпэм къогъанэ имылэу лъэпкъ литературам щилэжьагъ — гъэсэнгъы, шэнгъы, йэпэ-эсэнгъы — а зэкэлмки зэчий-къулай гъэнэфагы Тхъэм къыритыгъагъ. Усэхэр, поэмхэр, рассказхэр зыдэт тхылхэр Руслан бэу адигабзэклэ къыдигъэгъигъэх: «Мафэр нэфым къыщежьэ», «Джемакъ», «Хыбзыуухэр», «Псыкъефх», «Къэлозэптыг», нэмыхъээрэ.

Мыхэм зэкэми усаклом игугъэ-гумэкли, игушыгъо мыуухыж ахэгощагъ. Анахьэу, зыми хэмыхъякъэу гулынозыгъатэрээр гушилэ гуапэр, зафэр илэубутилэу тхаклом игупшилэ зэмшьолгъухэр йэпэ-эсэгэх инхэльээ ыгы зэрэшыгхыригъэхэр ары: «Умытыгъэу тыгъэу укъепсына, Уцыфимэ, цыфыгъэ пхэрэль!» — ыуагъ усаклом. А зы усэм изакьоми, адигагъэри, цыфыгъэри, дунээ шынкъагъэри зэхишлэпэу, ыгы а зэкэми ахэстыхъэу къыриотыкыныр фызэшлэгъигъ.

Орэд къэтэжъугъалу

### Нэнэжь

Гушилэхэр зыер **Нэхэе Руслан**  
Орэдыхьор — **Нэхэе Аслын**

Нэнэжь къысэдлэжьы:

— Щылсыр мэуччылыжы.  
Къэлжэхэри шхэба,  
Сызэмийгъэжэжьба?  
  
— Шынэмэ псы ясэты,  
Таущтэу сыйкъэцион.  
Фабэм зэгоутых,  
Жъаум сщэцых, нан.  
  
Ахэр ымыгъашхэу  
Ежь тэтэжьи шхэрэп.

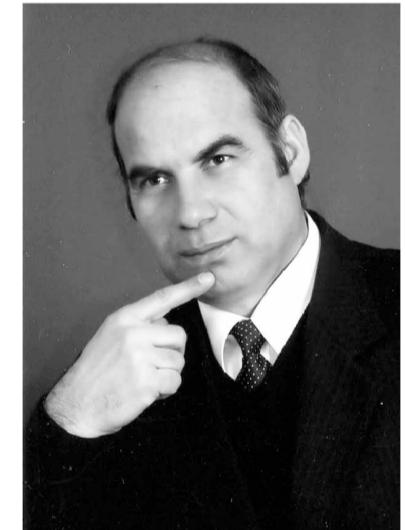
Сэри къысэсагъэхъу  
Шынэмэ сахэклирэп.

Нэнэжь къысэдлэжьы:  
— Къэлжэх сэло, еужыр!  
Шуцли къыздэчэжьы,  
Сауж ит сицыр.

### Сыбзэ сэ ситыгъ

Сыбзэ сэ ситыгъэ,  
Сыбзэ сэ сихыльэ,  
Сыбзэ сэ сигугъэ,  
Игъэрети схэль.  
  
Сыбзэ сэ сигъашэ,  
Сыбзэ сэ сигушо,  
Сыгу къытыргэяо,  
Ошьогуми кло.

**ЛЫХЭСЭ Мухьдин**  
(1955-рэ иль.)



Лыхэсэ Мухьдин мыхэм анахьы ыкчи нахь дунээ тынч къыхэхъуухъагъ. Ау иусэн-тхэнкэ ригъэжъыкыжыгъэу, зынэмисыре, ымышлэрэ, кыдэмыхъурэ щылэп. Мухьдин — ныдэлъфыбзэр анахь зильэлэ цыф лүшэу зэрэштыр иусе сатыре зэрбхээм, ипоэтическэ тхыль зэфэшхъафхэм къаушыхъатыгъ. Усаклоу, тхаклоу, драматургэу Лыхэсэ

Мухьдин зиорэ зишлэрэ зэтэфэжьыре, имурад фэшьыпкъэу къэзышын зыльэкыре цыф. Лъэпкъ гумэкли, лъэпкъ акылыр, лъэпкъ шэнгъээр — адигагъэр игупшигъэкли, идуунэетыкхээрэм зэнэбжжээхъыре, узшыгүүн йэпэлэс, адигэ литературам лъэгъо зэнэбжжээхъыре тхаклоу. «Усэр — лэжыгъэм фэдэу сэлэжь» — къыщело аш иусэхэм ашыц, аш демыгъэштэн, ульмынэпльэн пфэльэкыщтэл. Литературэм хигъахъоу, ильэсийбэ дахеу къыгъэшлэнэу фэтэлэ.

### Синашибжэсгэу

Унэгу нэфынэу  
Сицагу укъызыдахъэклэ,  
Гъэмэфэ тыгъэр  
Сыгу къэогъэклэ.  
Щыл цыф мафэ,  
Щыл цыф мыгъо:  
Гүгъум пхигъахъорэп,  
Гүгъум уеуклы.

Синашибжэсгэу  
Дунаим узэрэтэтыр?  
Нэпльэгъум хэльзэу  
Гукэгъу къысэоты.  
Къыгъэзэжьыщтэл  
Цыфыгум ептырэм.  
Цыфыгум чыгур,  
Огур еэти.

Нэклюбгъор зыгъэхъазырыгъэр  
МАМЫРЫКЪО Нуриет.

## Адыгэ Республикаан хэдзынхэмкээ и Гупчэ комиссие иунашъу

Чыпэ зыгъэорышэжыным икулыкъухэм ахэтыщтхэм яхэдзынрэ чыпэ референдумырэ ягъэхъазырынкээ ыки язэхэшэнкээ полномочиехэр Теуцожь районым хэдзынхэмкээ ичыпэ комиссие фэгъэзэгъэнхэм ехыллагъ

Федеральнэ закону N 67-р зытетэу «Урысые Федерацием игражданхэм хэдзынхэм ыки референдумырэ ахэлэжъэнхэмкээ фитынгъэу ялхэм ягарантис шхъялхэм яхыллагъ» зыфилоу 2002-рэ ильэсэм мэкъуогъум и 12-м кыдэкыгъэм ия 20-рэ статья ия 2-рэ пункт, ия 23-рэ статья ия 10-рэ пункт, ия 26-рэ статья ия 91-рэ пункт, Федеральнэ закону «Урысые Федерацием ихэбзэгъэуцугъэ заулэмэ зэхъокынгъэхэр афешыгъэнхэм ехыллагъ» зыфилоу 2022-рэ ильэсэм гъэтхам и 14-м аштагъэм ия 9-рэ статья ия 9-рэ Iахь атгээпсихъягъэу Адыгэ Республикаан хэдзынхэмкээ и Гупчэ комиссие **унашъо ышыгъ:**

1. Муниципальнэ образованиехэу «Теуцожь районым», «Аскъэлэе къоджэ псэуплэм», «Очэпщие къоджэ псэуплэм», «Гъобэкье къоджэ псэуплэм», «Джэджэхъэблэ къоджэ псэуплэм», «Пчыхъэлъякое къоджэ псэуплэм», «Лъеустэнхъэблэ къэлэ псэуплэм» чыпэ зыгъэорышэжынымкээ якулыкъухэм ахэтыщтхэм яхэдзынрэ чыпэ референдумырэ ягъэхъазырынкээ ыки язэхэшэнкээ яполномочиехэр Теуцожь районым хэдзынхэмкээ ичыпэ комиссие фэгъэзэгъэнхэм ехыллагъ» зыфилоу 2007-рэ ильэсэм мэлъильфэгъум и 27-м кыдэкыгъэм;

референдумырэ ягъэхъазырынкээ ыки язэхэшэнкээ яполномочиехэр Теуцожь районым хэдзынхэмкээ ичыпэ комиссие фэгъэзэгъэнхэм.

2. Мы кыкылтыклохэрэм klyaché ямылэжъэу льстэгъэнэу:

1) Адыгэ Республикаан хэдзынхэмкээ и Гупчэ комиссие иунашъо N 786-р зытетэу «Муниципальнэ образованиехэу «Аскъэлэе къоджэ псэуплэм», «Очэпщие къоджэ псэуплэм», «Гъобэкье къоджэ псэуплэм», «Джэджэхъэблэ къоджэ псэуплэм», «Пчыхъэлъякое къоджэ псэуплэм», «Лъеустэнхъэблэ къэлэ псэуплэм» чыпэ зыгъэорышэжынымкээ якулыкъухэм ахэтыщтхэм яхэдзынрэ чыпэ референдумырэ ягъэхъазырынкээ ыки язэхэшэнкээ яполномочиехэр Теуцожь районым хэдзынхэмкээ ичыпэ комиссие фэгъэзэгъэнхэм ехыллагъ» зыфилоу 2007-рэ ильэсэм мэлъильфэгъум и 27-м кыдэкыгъэм;

2) Адыгэ Республикаан хэдзынхэмкээ и Гупчэ комиссие иунашъо N 786-р зытетэу «Муниципальнэ образованиехэу «Аскъэлэе къоджэ псэуплэм», «Очэпщие къоджэ псэуплэм», «Гъобэкье къоджэ псэуплэм», «Джэджэхъэблэ къоджэ псэуплэм», «Пчыхъэлъякое къоджэ псэуплэм», «Лъеустэнхъэблэ къэлэ псэуплэм» чыпэ зыгъэорышэжынымкээ якулыкъухэм ахэтыщтхэм яхэдзынрэ чыпэ референдумырэ ягъэхъазырынкээ ыки язэхэшэнкээ яполномочиехэр Теуцожь районым хэдзынхэмкээ ичыпэ комиссие фэгъэзэгъэнхэм ехыллагъ» зыфилоу 2007-рэ ильэсэм мэлъильфэгъум и 27-м кыдэкыгъэм;

референдумырэ ягъэхъазырынкээ ыки язэхэшэнкээ яполномочиехэр Теуцожь районым хэдзынхэмкээ ичыпэ комиссие фэгъэзэгъэнхэм.

3. Мы унашъор Теуцожь районым хэдзынхэмкээ ичыпэ комиссие, лыкло кулыкъухэм, мы унашъор иа 1-рэ пункт зигугуу кышшырэ муниципальнэ образованиехэм ящахэм алэкэгъэхъэгъэнэу.

4. Мы унашъор республике гъэзетхэу «Советскэ Адыгэимрэ» «Адыгэ макъэмрэ» кыхъягъэутыгъэнэу.

**Адыгэ Республикаан хэдзынхэмкээ и Гупчэ комиссие и Тхъаматэу Н. А. СЭМЭГУ**

**Адыгэ Республикаан хэдзынхэмкээ и Гупчэ комиссие исекретарэрэу Ф. З. ХЬАЦИАЦИ**  
къ. Мыекъуапэ, мэкъуогъум и 8, 2022-рэ ильэс N 167/804-7

## Адыгэ Республикаан хэдзынхэмкээ и Гупчэ комиссие иунашъу

Чыпэ зыгъэорышэжыным икулыкъухэм ахэтыщтхэм яхэдзынрэ чыпэ референдумырэ ягъэхъазырынкээ ыки язэхэшэнкээ полномочиехэр Шэуджэн районым хэдзынхэмкээ ичыпэ комиссие фэгъэзэгъэнхэм ехыллагъ

Федеральнэ закону N 67-р зытетэу «Урысые Федерацием игражданхэм хэдзынхэм ыки референдумырэ ахэлэжъэнхэмкээ фитынгъэу ялхэм ягарантис шхъялхэм яхыллагъ» зыфилоу 2002-рэ ильэсэм мэкъуогъум и 12-м кыдэкыгъэм ия 20-рэ статья ия 2-рэ пункт, ия 23-рэ статья ия 10-рэ пункт, ия 26-рэ статья ия 91-рэ пункт, Федеральнэ закону «Урысые Федерацием ихэбзэгъэуцугъэ заулэмэ зэхъокынгъэхэр афешыгъэнхэм ехыллагъ» зыфилоу 2022-рэ ильэсэм гъэтхам и 14-м аштагъэм ия 9-рэ статья ия 9-рэ Iахь атгээпсихъягъэу Адыгэ Республикаан хэдзынхэмкээ и Гупчэ комиссие **унашъо ышыгъ:**

1. Муниципальнэ образованиехэу «Шэуджэн районым», «Джыракье къоджэ псэуплэм», «Дукмасовскэ къоджэ псэуплэм», «Заревскэ къоджэ псэуплэм», «Мамхыгъэ къоджэ псэуплэм», «Хъакурынхъэблэ къоджэ псэуплэм», «Хъатыгъужьыкое къоджэ псэуплэм» чыпэ зыгъэорышэжынымкээ якулыкъухэм ахэтыщтхэм яхэдзынрэ чыпэ референдумырэ ягъэхъазырынкээ ыки язэхэшэнкээ яполномочиехэр Теуцожь районым хэдзынхэмкээ ичыпэ комиссие фэгъэзэгъэнхэм.

2. Адыгэ Республикаан хэдзынхэмкээ и Гупчэ комиссие иунашъо N 785-р зытетэу «Муниципальнэ образованиехэу «Шэуджэн районым», «Джыракье къоджэ псэуплэм», «Дукмасовскэ къоджэ псэуплэм», «Заревскэ къоджэ псэуплэм», «Мамхыгъэ къоджэ псэуплэм», «Хъакурынхъэблэ къоджэ псэуплэм», «Хъатыгъужьыкое къоджэ псэуплэм» чыпэ зыгъэорышэжынымкээ якулыкъухэм ахэтыщтхэм яхэдзынрэ чыпэ референдумырэ ягъэхъазырынкээ ыки язэхэшэнкээ яполномочиехэр Шэуджэн районым хэдзынхэмкээ ичыпэ комиссие фэгъэзэгъэнхэм ехыллагъ» зыфилоу 2007-рэ ильэсэм мэлъильфэгъум и 27-м кыдэкыгъэм;

комиссие фэгъэзэгъэнхэм ехыллагъ» зыфилоу 2007-рэ ильэсэм мэлъильфэгъум и 27-м кыдэкыгъэм.

3. Мы унашъор Шэуджэн районым хэдзынхэмкээ ичыпэ комиссие, лыкло кулыкъухэм, мы унашъор иа 1-рэ пункт зигугуу кышшырэ муниципальнэ образованиехэм ящахэм алэкэгъэхъэгъэнэу.

4. Мы унашъор республике гъэзетхэу «Советскэ Адыгэимрэ» «Адыгэ макъэмрэ» кыхъягъэутыгъэнэу.

**Адыгэ Республикаан хэдзынхэмкээ и Гупчэ комиссие и Тхъаматэу Н. А. СЭМЭГУ**

**Адыгэ Республикаан хэдзынхэмкээ и Гупчэ комиссие исекретарэрэу Ф. З. ХЬАЦИАЦИ**  
къ. Мыекъуапэ, мэкъусгъум и 8, 2022-рэ ильэс N 167/805-7

## Адыгэ Республикаан хэдзынхэмкээ и Гупчэ комиссие иунашъу

Мыекъопэ районым ичыпэ хэдзэкло комиссие решающэ голосым ифитынгъэ зиэу хэтым ипшъэрильхэр Чернышова Ольгэ Евгений ыпхъум техыжыгъэнхэм ехыллагъ

### Адыгэ Республикаан хэдзынхэмкээ и Гупчэ комиссие иунашъу

Мыекъопэ районым ичыпэ хэдзэкло комиссие решающэ голосым ифитынгъэ зиэу хэтым ипшъэрильхэр техыжыгъэнхэм Чернышова Ольгэ Евгений ыпхъум кызызэрильхэр Тхъалтыр 1902-рэ ильэсэм шытхъэйум и 12-м аштагъэу N 88-р зытетэу «Адыгэ Республикаан икъалэ, ирайон ичыпэ хэдзэкло комиссие ехыллагъ» зыфиорэм ия 16-рэ статья ия 7-рэ Iахь иа 1-рэ пункт диштэу Адыгэ Республикаан хэдзынхэмкээ и Гупчэ комиссие **унашъо ышыгъ:**

1. Мыекъопэ районым ичыпэ хэдзэкло комиссие решающэ голосым ифитынгъэ зиэу хэтым ипшъэрильхэр Чернышова Ольгэ Евгений ыпхъум техыжыгъэнхэм.

2. Мыекъопэ районым ичыпэ хэдзэкло комиссие решающэ голосым ифитынгъэ зиэу хэтыгъэм ычыпэ хагъэхъашт кандидатурэмкээ предложениехэр зэраштэрэмкээ макъэ къэгъэугъэнэу.

3. Мыекъопэ районым ичыпэ хэдзэкло комиссие мы унашъор лэкэгъэхъэнэу.

4. Мы унашъомрэ Мыекъопэ районым ичыпэ хэдзэкло комиссие хагъэхъаштм икандидатурэмкээ предложениехэр зэраугъохэрээм фэгъэхъыгъэ къэбарэу Адыгэ Республикаан хэдзынхэмкээ и Гупчэ комиссие кытыгъэмрэ республике гъэзетхэу «Советскэ Адыгэимрэ» «Адыгэ макъэмрэ» къащихъэутыгъэнхэм.

**Адыгэ Республикаан хэдзынхэмкээ и Гупчэ комиссие и Тхъаматэу Н. А. СЭМЭГУ**

**Адыгэ Республикаан хэдзынхэмкээ и Гупчэ комиссие исекретарэрэу Ф. З. ХЬАЦИАЦИ**

къ. Мыекъуапэ, мэкъусгъум и 8, 2022-рэ ильэс N 167/808-7

## Адыгэ Республикаан хэдзынхэмкээ и Гупчэ комиссие иунашъу

2022-рэ ильэсэм Іоныгъом и 11-м Адыгэ Республикаан Ѣыклонхэу агъэнэфэгъэ хэдзынхэм мэкъэтынир зэллыпытэу мэфэ заулэ зэращызэхащтэм ехыллагъ

Урысые Федерацием игражданхэр хэдзынхэм ахэлэжъэнхэмкээ фитынгъэу ялхэм ахэгъэхъохъэнэм тегъэпсихъягъэу, 2002-рэ ильэсэм мэкъуогъум и 12-м аштагъэ Федеральнэ закону N 67-р зытетэу «Урысые Федерацием игражданхэр хэдзынхэмрэ референдумырэ ахэлэжъэнхэмкээ фитынгъэу ялхэм япхыгъэ гарантис шхъялхэм яхыллагъ» зыфиорэм ия 631-рэ статья, Адыгэ Республикаан и Закону 2005-рэ ильэсэм шытхъэйум и 4-м аштагъэу N 351-р зытетэу «Адыгэ Республикаан и Къэралыгъо Совет — Хасэм идепутатхэм яхэдзынхэм яхыллагъ» зыфиорэм ия 722-рэ статья лэубытыпэ кызызэрильхэр Адыгэ Республикаан хэдзынхэмкээ и Гупчэ комиссие **унашъо ышыгъ:**

1. Адыгэ Республикаан и Къэралыгъо Совет — Хасэм идепутат ихэдзын тедээз Тэхъутэмькохье районымкээ зы мандат зиэхэдзыпэ коу N 21-м Ѣыклоцми, 2022-рэ ильэсэм Іоныгъом и 11-м Адыгэ Республикаан Ѣыцэцт нэмьик хэдзынхэм мэкъэтынир зэллыпытэу мэфэ заулэ — 2022-рэ ильэсэм Іоныгъом и 9-м, и 10-м, и 11-м ашызэхъэгъэнэу.

2. Мы унашъор Адыгэ Республикаан икъалэхэмрэ ирайонхэмрэ ячыпэ хэдзэкло комиссиехэр алэкэгъэхъэгъэнэу.

3. Мы унашъор республике гъэзетхэу «Советскэ Адыгэимрэ» «Адыгэ макъэмрэ» къащихъэутыгъэнэу.

**Адыгэ Республикаан хэдзынхэмкээ и Гупчэ комиссие и Тхъаматэу Н. А. СЭМЭГУ**

**Адыгэ Республикаан хэдзынхэмкээ и Гупчэ комиссие исекретарэрэу Ф. З. ХЬАЦИАЦИ**

къ. Мыекъуапэ, мэкъусгъум и 10, 2022-рэ ильэс N 168/809-7

Спортым щыңырхэр

## Кубокыр Москва къышыдихыгь

Дунэе зэлукэгью «Зэкъошныгъэм и Кубок» зыфилорэр Москва мэкъуогъум и 23 — 26-м щыкъуагь.

Адыгэ Республикаем испорт еджаплэу N 2-м ёзцызыгъесэрэ Кристина Морозовар лэклэ зэбэныхэрэм язэнэкъокуу лэпэлэснэгъэ ин къышигъельгъуагь. Республикаем щаплыгъэ шишыдихыгь, Кубокыр кыфагъэшьошагь. Адыгэ Республикаем изаслуженне тренерэр Нэмэйтэкъо Аскэрбый илашэу К. Морозовам зэнэкъокуум зыфигъэхъазырыгь.

— Кристина Морозовар Адыгэ

къэралыгъо университетым физкультурэмэ дзюдомрэклэ и Институт шеджэ, — къитиуагь Адыгэ Республикаем испорт еджаплэу N 2-м илашэу, Урысыем, Адыгэ Республикаем язаслуженне тренерэр Хьот Юныс. — Москва щызэхашгъэ зэнэкъокуум къэралыгъо 19 хэлэжьагь. Кристина Морозовам дунэе спортышом гъэхъагьеу щишиярэр къэралыгъо гъэпсыкэ илэу Адыгэир зыпсэурэр ильэси 100 зэрэхъурэм фегъэхь.



Кушъхъэфэчъэ спортыр

## Тыжыныр къахыгь



Урысыем кушъхъэфэчъэ спортымкэ изэхэпхъэгье зэнэкъокуу Саранске щызэхашагь.

Зэхэпхъагьэхуу зэлэпахырэ зэнэкъокуу мыжью тьогухэм ашызэхашагьэм километрэ 50 къышаклугь.

Москва икомандэ алерэ чыплэр къидихыгь. Адыгэ Республикаем ихэшыпкыгъэ команда ятлонэрэ чыплэр кыфагъэшьошагь. Александр Евтушенкэр, Стлашыу Мамыр, Валерий Исламовыр, Елизавета Ошурковар, Елизавета Арчибасовар, Таисия Чуренковар къахэшгъэх. Ящэнэрэ чыплэр Санкт-Петербург испортсменхэуу къидээхыхъэхэм нэгъэуплэгьуу 4-кэ алер ишьыгъэх.

— Олимпиадэ джэгунхэм ахэхьэрэ кушъхъэфэчъэ спортым зеушомбгүү, — къитиуагь Адыгэ Республикаем кушъхъэфэчъэ спортымкэ и Федерация илашэу Анатолий Лелюк. — Тиспортсменхэм хэвшыкэй уялэпэлэсэнгъэ хагъахьо, дунаим цэргио щэхъух.

Сурэтим итхэр: зэнэкъокуум хэлэжьагьэхэр.

## Имурадхэм афэкто

Кушъхъэфэчъэ спортымкэ шыхъэзэкъо зэнэкъокуухэр мэкъуогъум и 26-м Саранске щыкъуагьэх.

Километри 172,9-рэ хъурэ гъогум Урысыем испортсмени 118-рэ ёзэнэкъокуугь.

Тюмень хэкум щаплыгъэ Петр Рикуновым алерэ чыплэр къидихыгь. Нэгъэуплэгьуу 9-кэ ашь ылж къинаагь Самарэ щышэу Артем Нычэ.

Адыгэ Республикаем кушъхъэфэчъэ спортымкэ иеджаплэ щагъэсагъэу, спортымкэ дунэе класс зиэ мастэрэу Стлашыу Мамыр ящэнэрэ чыплэр къидихыгь, ашь итренерэр Анатолий Лелюк.

Стлашыу Мамыр къызэрэтиуагьэу, мыжье спортышом гъэхъагьеу щишиярэр къэралыгъо гъэпсыкэ илэу Адыгэир зыпсэурэр ильэси 100 зэрэхъурэм фегъэхь. Урысыем икъалэхэм ашыклошт зэнэкъокуухэм зафегъэхъазыры, имедальхэм ахигъэхъон имурад.

Республикэ общественне движениеу «Адыгэ Хасэм» изэлүүкэгъухэм ашыш Стлашыу Мамыр къызырагъэблагъэм, медальхэм ахигъахьо зэрэшлонгьор къыногъагь. Нарт шаом имурадхэр къегъэшьыпкъэжы.



**Зэхэзшагъэр  
ыкыдзыгъэхъэгъэр:**  
Адыгэ Республикаем лъэпкэ Йоххэмкэ, Икыб къэралхэм ашыпсэурэ тильэпкэгъухэм адьярэ эзхынгъэхэмкэ ыкыдзыбар жуулагъэм иамалхэмкэ и Комитет Адресыр: ур. Крестьянскэр, 236

**Редакциер зыдышыэр:**  
385000,  
къ. Мыекуапэ, ур. Первомайскэр, 197.

**Телефонхэр:**  
приемнэр:  
52-16-79,  
Редакцием авторхэм къайхыэр А4-кэ заджэхэрэ тхъапхэу зипчэгъэхээ 5-м емыхъухэрэр ары. Сатырхэм азыфагу 1,5-рэ дэлтээ, шрифтыр 12-м нахь цыкынэу щытэп. Мы шапхъэхэм адимыштэрэ тхъгъэхэр редакцием зэкцэгъэжохь.

E-mail: adyvoice@mail.ru

**Зыщаушыхъатыгъэр:**  
Урысые Федерацием хэутын Йоххэмкэ, телерадиокъэтынхэмкэ ыкыдзыллыгъэ амалхэмкэ и Министерствэ и Темир-Кавказ чыпэлэгъэришлэл, зэраушыхъатыгъэ номерыр  
**ПИ №ТУ23-00916**

**Зыщахаутырэр**  
ОАО-у  
«Полиграф-ЮГ»,  
385000,  
къ. Мыекуапэ, ур. Пионерскэр, 268

**Зэкъэмкэ  
пчагъэр  
4474**  
Индексхэр  
П 4326  
П 3816  
Зак. 1150

Хэутынам узышкээтхэнэу шыт уахътэр  
Сыхатыр 18.00  
Зыщахаутырэр  
уахътэр  
Сыхатыр 18.00

Редактор шхъяэр  
Дэрбэ Т.И.

Редактор  
шхъяэр  
Мэшлэкъо С. А.

Пшъэдэгъыж  
зыхъырэ секретарыр  
**Жакъэмкъо  
А. З.**